

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite: Lausuntopyyntönnö 15.6.2020, VN/8871/2019

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE SOTE-MAAKUNTIEN PERUSTAMISTA JA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON SEKÄ PELASTUSTOIMEN JÄRJESTÄMISEN UUDISTUSTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Suomen Palopäällystyöliitto – Finlands Brandbefälsförbund ry kiittää lausunnonantomahdollisuudesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain.

Laissa on selkeämmin otettava huomioon pelastuslaitosten toiminta ensihoitopalvelun tuottajana, kuten nykyisessä laissa on huomioitu. Pelastuslaitoksilla, joiden ensihoitopalvelu on järjestetty niin, että myös pelastajat työskentelevät ambulansseissa, on käytössään laaja henkilöstöresurssi. Tämä on tärkeää erityisesti häiriö- ja poikkeusoloissa (esim. suuronnettomuus, pandemia), jolloin ensihoitokapasiteettia pystytään nopeasti kasvattamaan. Tämä tukee myös pelastuslaitosten ensivastetoimintaa, koska tällöin pelastuslaitoksella säilyy ensihoidon osaaminen.

Pelastustoimen järjestämislaki

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset.

9§. Suomen Palopäällystyöliitto esittää, että pelastustoimen järjestämislain 9 §:n 2 momentissa säädetyn pelastustoimen neuvottelukunnan kokoonpanoa täydennettäisiin pelastusalalla toimivien yleishyödyllisten järjestöjen edustajilla (Suomen Palopäällystyöliitto ja Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö). Suomen pelastustoimen järjestelmässä pelastusalan järjestöjen rooli muun muassa onnettomuuksien ehkäisyssä, turvallisuusviestinnässä, täydennyskoulutuksessa, sopimuspalokuntatoiminnan edistäjänä ja kehittäjänä sekä pelastusalan yleisenä kehittäjänä on keskeinen. Palopäällystyöliiton näkemyksen mukaan neuvottelukunnan 9 §:n 1 momentin 2, 4, 6 kohdissa säädettyjen tehtävien osalta järjestöjen rooli pelastustoimen edistäjänä on merkittävä.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislain.

Palopäällystyöliitto pitää hyvänä sitä, että pelastusalan strategisia tavoitteita käsiteltäisiin valtioneuvostotasolla neljän vuoden välein. Se parantaisi pelastustoimen näkyvyyttä merkittävänä sisäisen turvallisuuden toimijana.

Pelastustoimen järjestämislakiluonnoksen 7 §:n 4 momentin mukaan sisäministeriön ja aluehallintoviraston tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Katsomme, että sisäministeriön toimivaltuuksista puuttua alueelliseen itsehallintoon eli sote-maakuntiin tulisi säätää lain tasolla. Sisäministeriölle annetut tehtävät eivät myöskään saa hämärtää toimivaltaisen viranomaisen ja sisäministeriön ohjaustehtävän välistä rajanvetoa.

Sisäministeriölle näyttäisi muodostuvan pelastustoimen järjestämislain myötä nykyistä selvästi vahvempi ohjaus-, suunnittelu-, kehittämis- ja valvontarooli. Palopäälystöliiton näkemyksenä on, että lakiesityksen vieminen nykyisessä muodossa eteenpäin edellyttää ehdottomasti Valviraan tai Poliisihallitusta vastaavaa sisäministeriön pelastusosastosta erillistä ohjaus- ja valvontavirastoa myös pelastustoimen alalle.

Pelastuslaitosten toiminnan raportointimallin luomisen yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomioita siihen, että siitä ei aiheutuisi uusia byrokratiakustannuksia. Raportointimallin on oltava sellainen, että sen avulla relevantti tieto on helppo tuottaa ja selkeästi tulkittavissa. Pelastustoimen rajallisia voimavaroja tulee käyttää tehokkaasti niin, että toimijat pystyvät keskittymään ydintehtäviensä hoitamiseen. Lisäksi pelastusalan valtakunnallisia vuorovaikutusmekanismeja on hyvä edelleen kehittää.

Kysymyksiä maakuntien rahoitustaista

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoitustaista.

Pelastustoimen järjestämislaissa esitetyksi säädetyn mukaisesti pelastustoimen lähipalvelut on tarkoitus säilyttää pääsääntöisesti nykyisen kaltaisina ja vähintään nykyisen tasoissa. Esitetty pelastustoimen rahoituslaskelma ei mahdollista tätä kaikkien maakuntien osalta, vaan johtaa negatiivisten rahoituslaskelmien osalta maakuntien pelastustoimen palvelutason laskuun.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Erittäin tärkeää on se, että lakikokonaisuus mahdollistaa pelastuslaitosten osallistumisen ensihoitopalveluiden tuottamiseen. On tärkeää korostaa, että pelastuslaitokset ovat maakuntien organisaatorakenteissa itsenäisessä ja rinnakkaisessa asemassa sote-palveluiden kanssa.

Suomen Palopäälystöliitto – Finlands Brandbefälsförbund ry

Veli-Pekka Ihamäki
puheenjohtaja

Ari Keijonen
toiminnanjohtaja